

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

2. Aliqua notantur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

13 Confirmatur, distinctio rationis non est vera distinctio, sed ficta ad proportionem cum reali: ergo non potest intelligi sine ordine ad veram distinctionem realem; patet consequentia, quia neque ens rationis potest intelligi sine proportionem ad ens reale, neque univrsium id quod habet esse proportionem, & habitudinem ad aliud potest intelligi sine illo.

14 Tertio probatur inductione in creatis, & divinis; nam intellectus Dei, eiusque voluntas distinguuntur à nostro intellectu, eo quod à parte rei creata voluntas, & intellectus actu distinguuntur; insuper animal, & rationale distinguuntur ratione ex operationibus sensus, & intellectus, quæ distinguuntur realiter; albedo item, & color non possunt iudicari ratione distincta, si præter albedinem nullus alius esset color realiter ab ea distinctus, & univrsium idem est de quocunque genere, & specie, quæ ratione non distinguuntur, nisi videremus sub genere alias species inter se realiter distinctas. Demum unus locus trans diversos motus, vnum ut terminus ad quem, & alterius, ut terminus à quo ratione distinguuntur per habitudinem ad istos diversos motus, sine quorum reali distinctione quo modo ratione distinguemus vnum, & eundem locum, ut terminum ad quem, & à quo, & sic de singulis: ergo.

SECTIO II.

Aliqua notantur.

15 Notandum questionem hanc esse de re vel de voce tantum; de re erit, si Authores, quibuscum decertamus absolute doceant (ut docere videntur, omnem distinctionem rationis, tam virtuale, quam formalem, & actualem esse merum mentis commentum, & aliquam vocari rationis ratiocinatæ, sive cum fundæntum in re, non quia res ipsa postulet in ordine ad intellectum creatum Angelicum, vel humanum ob plenitudinem perfectionis, quam habet vel ob æquivalentiam in vna, & simplicissima entitate ad plures entitates secundum rem distinctas cognoscere per plures inadæquatos conceptus, quorum singuli ad eandem entitatem totam illius rei terminantur immediate, expresse tamen solum exprimentur gradum vnum, vel alterum suppletis alijs; sed solum vocari distinctionem rationis illam, quæ est cum fundamento in re, quia diversa eiusdem rei connotata extrinseca sunt in causa, ut est per quamlibet cognitionem totam illam rem, & omnes formalitates, seu gradus illius intrinsece in illa existentes immediate, & formaliter represententur illam modo concipimus ut genus, modo ut differentiam, modo ut essentiam, modo ut attributum diversaque nomina eidem significandæ sub diversis illis connotatis conceptibus imponamus, atque adeo adæquata causa huius diversitatis non in re ipsa, quæ distinguitur sed in diversis connotatis per rationem cognitis, ponatur hoc: ergo. Pacto explicata horum Authorum sententia dissidium nobis cum illis de re erit, non de nomine, quia tunc de nomine solum hac in re pugnetur, si illi in rebus ipsis connotantibus intellectum humanum creatum, humanum, vel Angelicum ex intrinseca natura, & quidditate earum ponant initium præcisivarum cognitionum, quibus modo sub diversis gradibus, modo

sub alijs ipsam concipimus inadæquate; nolint tamen distinctionem rationis virtuale à parte rei initium illud compellere.

Deinde etiam est advertendum ab Authoribus 16 sententiæ nostræ inferius allegandæ non negari ad plurimas distinctiones rationis ratiocinatæ exigi necessario extrinseca connotata, apud eos enim, & nos compertum est, tum animal, tum rationale in homine distingui secundum rationem, quia animal secundum quid tale connotat sensationes, rationale vero discursum; solum ergo ab ipsis denegatur adæquatam causam distinctionis rationis ratiocinatæ esse extrinseca illa connotata, apud eos enim, & nos compertum est, quia ad pleraque quæ sunt idem realiter illo distinctionis genere gaudent sine extrinsecis connotatis, ut patet in communi ratione entis, & substantiæ, quæ ratione ratiocinata, seceruntur à corpore, neutrum tamen connotat aliquid extrinsecum, ut de se patet, quibus positus.

SECTIO III.

Nostra sententia probatur.

Prima conclusio: sententia P. Hurtad. & no- 17 minatum est falsa, nam distinctio rationis ratiocinatæ, sive sit rei connotantis extrinsecos terminos, sive non connotantis, sæpe petit intrinsece in re, quæ per illam in plures conceptus obiectivos dividitur, virtuale, seu fundamentalem distinctionem hanc, ut iacet, sustinent Thomistæ omnes, & fere omnes nostræ Societatis DD. videantur Conimb. in *Legis. in præfationem Porphyrii*. 4. art. 2. in princip. Rub. *ibid. tract. de natura entis rationis*. num. 10. Suar. 10. tom. de beatitudine, lib. 5. q. 5. art. 6. §. 2. ubi multa congerit loca, D. Thom. pro hac sententia ita ostendo.

Primo à differentia distinctionis rationis ratiocinantis à ratiocinata, quia prima ab omnibus ponitur distincta à secunda, quia nullum supponitur in re, quæ per illam distinguitur fundamentum; secunda vero illud supponit: ergo distinctio rationis ratiocinatæ non est sine fundamento in re, quæ per illam distinguitur.

Si respondeas fundamentum hoc esse connotata secundum re diversa, quibus caret distinctio rationis ratiocinantis.

Contra erit, quia etiam distinctio rationis ratiocinantis habet diversa in re connotata, actus scilicet diversos mentis, quibus in eodem Petro, v. g. extrinsecas denominationes, vel relationes subiecti, & prædicati, quia ut constat ex dictis supra distinctio rationis ratiocinatæ est formaliter inter extrema rationis, quæ non existunt nisi per actus reales mentis, quibus actu representantur, & cognoscuntur.

Secundo distinctio rationis ratiocinatæ habere 18 in re fundamentum nihil aliud est, quàm rem ipsam ex se cum simplicitate secundum entitatem esse plures secundum æquivalentiam, & virtutem, posseque ut talem concipi: atqui omnia, quæ distinguuntur distinctione rationis ratiocinatæ habent ex se cum simplicitate secundum entitatem pluralitatem, secundum æquivalentiam, & virtutem: ergo. Maior patet, neque in alio sensu authores nostræ sententiæ dicunt præcedere in re ipsa fundamentum distinctionis rationis ratiocinatæ: minores vero ostendunt animus rationalis, animæ in- 19 bruto